

Консолідація українського суспільства: виклики та завдання для Національної академії наук України

9 червня 2015 р. відбулося розширене засідання бюро Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України за участі директорів наукових установ секції на тему: «Консолідація українського суспільства: виклики та завдання для Національної академії наук України».

Головною темою засідання були основні завдання академії, визначені загальними зборами НАН України 15 квітня 2015 р., щодо всебічного розвитку фундаментальних наукових досліджень у галузі соціогуманітарних наук, розширення програмно-цільового та конкурсного фінансування наукових досліджень, цілеспрямованого посилення науково-експертної діяльності, розв'язання проблем кадрового забезпечення, розвитку міжнародних наукових зв'язків, удосконалення нормативно-правової бази наукової діяльності в країні.

У вступному слові віце-президента НАН України, голови Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України академіка НАН України С. Пирожкова було зазначено, що гострі проблеми, які постають сьогодні перед державою та суспільством, потребують нових підходів в організації роботи секції. Зокрема, у сучасних умовах діяльність секції та її установ має бути зосереджена на швидкому реагуванні на виклики часу, підготовці комплексних аналітико-прогностичних матеріалів з найважливіших проблем економічного, соціального та культурного розвитку України. Перш за все це стосується дослідження проблем консолідації українського суспільства, шляхів посилення інтеграції регіонів країни та зміцнення української ідентичності.

На думку академіка С. Пирожкова, особливу увагу необхідно приділити аналізу негативних соціальних і економічних наслідків подій на Донбасі, соціально-психологічних і соціокультурних змін в українському суспільстві, дослідженню процесів інтеграції України у європейський політичний, економічний і соціокультурний простір.

В обговоренні основних завдань діяльності установ секції в сучасних умовах узяли участь академік-секретар Відділення економіки НАН України академік НАН України Е. Лібанова, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України академік НАН України В. Смолій, академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України академік НАН України М. Жулинський, директор Інституту економіки та прогнозування НАН України академік НАН України В. Геєць, директор Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України академік НАН України Ю. Шемшученко, директор Інституту мистецтвознавства,

фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України академік НАН України Г. Скрипник, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України академік НАН України В. Широков, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України член-кореспондент НАН України О. Рафальський, директор Інституту законодавства Верховної Ради України член-кореспондент НАН України О. Копиленко, директор Інституту економіко-правових досліджень НАН України доктор юридичних наук, професор В. Устименко, директор Інституту всесвітньої історії НАН України доктор історичних наук, професор А. Кудряченко.

Учасники засідання дійшли згоди, що Секція суспільних і гуманітарних наук НАН України має значний потенціал для дієвої участі у розв'язанні проблем консолідації українського суспільства. Зокрема, особливу увагу в роботі секції буде приділено підготовці ґрунтовних наукових праць та інформаційно-аналітичних матеріалів щодо об'єктивного висвітлення історичних витоків національної державності, процесів формування територіальної основи Української держави, характеру й особливостей українсько-російських відносин на різних історичних етапах.

Надзвичайно важливим завданням для установ секції є підготовка та публікація фундаментальних видань, аналітичних матеріалів і науково-популярних праць з історії, культури та сучасного політичного й економічного становища Донбасу та Криму.

З метою реалізації згаданих завдань буде продовжено практику підготовки національних доповідей НАН України з найактуальніших проблем у соціогуманітарній сфері. Зокрема, у 2015 р. запланована підготовка Національної доповіді НАН України з проблем формування політики інтеграції українського суспільства в контексті викликів та загроз подій на Донбасі.

Ще одним важливим завданням наступного періоду є активізація співпраці з представниками органів державної влади з метою посилення участі науковців у процесі вироблення та реалізації державної політики. З цією метою буде розширено практику підготовки для органів державної влади та місцевого самоврядування стислих оперативних аналітичних матеріалів з нагальних державних і суспільних проблем з конкретними рекомендаціями щодо шляхів їх розв'язання. У відділеннях секції вже розроблено плани підготовки відповідних аналітичних матеріалів на 2015 р.

Великого значення набуває й міжнародна діяльність секції та її установ. Так, було визначено необхідність поряд з розвитком традиційних форм співпраці з Міжнародною асоціацією академії наук, Міжнародним комітетом

славістів, Міжнародним інститутом прикладного системного аналізу (IIASA) (Австрія) посилити участь науковців та установ секції в програмах ЄС, зокрема програмі «Горизонт-2020».

Під час засідання було також наголошено на необхідності широкої популяризації здобутків академічної соціогуманітаристики у вітчизняному та світовому інформаційному просторі, активізації роботи з нарощування кадрового потенціалу установ секції, зокрема фахівців вищої кваліфікації, залучення установами позабюджетних коштів як за рахунок розвитку госпдоговірної тематики, так і шляхом розширення практики надання платних науково-інформаційних послуг.

За підсумками роботи розширеного засідання було схвалено пропозиції установ секції щодо конкретних заходів з реалізації зазначених завдань та посилення внеску академічної науки в розв'язання найважливіших проблем державного й суспільного розвитку нашої держави ***(Вчені НАН України обговорили актуальні питання суспільних і гуманітарних наук // Національна академія наук України (<http://goo.gl/J2mvsE>). – 2015. – 11.06).***